

DE 1720,4

400

37

EXHEREDATIONE CONJVGVM

DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA,

QVAM

EX DECRETO

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS

IN ALMA ET PERANTIOVA HIERANA

PRÆSIDE

DOMINO

HUGONE FRANCISCO

HUNOLD, J. U. D.

EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MO-
GUNTINI CONSILIARIO REGIMINIS, ET FACULTA-

TIS JURIDICÆ DECANO, ETC. ETC.

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQVE JURE HONORES

NEC NON

PRIVILEGIA DOCTORALIA

CAPESSENDI

HORIS LOCOQVE SOLITIS

AD DIEM I. JUL. ANNO MDCCXX.

PUBLICICE VENTILABIT

FRIDERICUS AUGUSTUS

GROSCHUPFF, SNEEB.

ERFORDIÆ,

Typis JOH. HENRICI GROSCHII, Academia Typographi.

EXLIBRIS

DISPUTATIO

ORDINARI

HUGONIS

PRO LICENTIA

SUMMO IN THEO

PRIVILEGIUM

FRIDERICO AUGUSTO

ERGO

JOHANNES

VIRO
PRÆNOBILISSIMO ATQVE CON-
SULTISSIMO,
DOMINO
D. PAULO FRIDERICO
GROSCHUPFFIO,
ICto EXCELLENTISSIMO,
CONSULI
CIVITATIS SNEEBERGENSIS
INSIGNITER MERITO,
FRATRI GERMANO OBSEQUIOSE
HONORANDO,
NEC NON
EVERGETÆ MAXUMO,
PRÆSENTEM DISSERTATIONEM
INAUGURALEM
IN
MONUMENTUM
ANIMI DEVINCTISSIMI
NUNQVAM INTERMORITURUM

CUM VOTO PLURIES ITERATO
GRATIÆ COELESTIS OMNIGENÆ,
SALUTIS PUBLICÆ PROSPERE
ADMINISTRANDÆ,
INCOLUMITATIS INDELIBATÆ,
VITÆQUE AERUMNARUM NESCIÆ
DIUTURNÆ

PATROCINIO AC AFFECTU VERE
FRATERNO PROPENSISSIMO

SUMMA SIBI CONTENTIONE AMPLIUS
EXPETITO

VENERABUNDUS

OFFERT ET DICAT

FRIDERICUS AUGUSTUS GROSCHUPFF.

DE
EXHEREDATIONE CONJUGUM
DISPUTATIONIS INAUGURALIS
PROLOGUS.

Niquitatis exheredatio pe-
ram arguitur. Introdūcta
est ut delicta in Parentes ad-
missa vindicet, immorigeros-
que adeo liberos in officio
retineat. Eapropter fulmen patrium commu-
niter vocari s̄vevit. A Græcorum abdicatio-
ne, nec scitis Quiritium ignorata, perhibetur
originem sum̄sisse. Proprie spectat ad illos,
qui-

quibus legitima debetur. Ast dubitandum non est quin ad Conjuges quoque, cum Portio statutaria cunctis suffragantibus sit instar legitimæ, dextra interpretatione accommodari queat. Quod argumentum compendiosius excutere placuit. Quos advertis, præsertim quod ad causas, lapsus benignius excusatum in spero. Neque pigrabor emendare meliora doctus. Numen propitium supplex obsecro, ut labores porro secundet.

PRÆCIPUA CAPITA.

Ingressus §. I.	Aliarum ditionum constitutionibus remissive §. XII.
Exhereditio Conjugum describitur §. II.	Cause exheredationis unde petendæ §. XIII.
In ordinariam & extraordinariam dispescitur §. III.	In his computandum quando Conjux injuriis conjugem adfecit §. XIV.
Conjuges §. IV.	Vetuit restari §. XV.
Non desponsati, nisi succedant ex conventionione §. V. subsunt exheredationi.	Malitiose dereliquit §. XVI.
Quæ nec inter separatos a thoro & mensa cessat §. VI.	Morbo correptum non curavit §. XVII.
De illius forma §. VII.	Vita conjugis insidias struxit §. XVIII.
De Conjugum successione ex Jure Civili §. VIII.	Maritus uxorem non aluit §. XIX.
Prætorio §. IX.	Conjux mæchatus est §. XX.
Saxonico §. X, XI.	Rei domestica nimis nocuit §. XXI.

Gen.

DE EXHEREDATIONE CONJUGIS.

7

Conjugem frivole inculpavit § XXII.	Aliquando indicis satis onerato
Uxor maritum carcere detentum non redemit § XXIII.	sacramentum imponitur purgatorum §. XXX.
Conjux pravis hominibus associatur §. XXIV.	Necessario in testamento perfecto facienda conjugis exheredatio §. XXXI.
Ad religionem legibus imperii prohibitam transit §. XXV.	Non in privilegiario §. XXXII.
An alia superaddenda causa? §. XXVI.	Objectio §. XXXIII.
Ingratitudo conjugis est probanda §. XXVII.	Ejusdem refutatio §. XXXIV.
Quomodo fiat probatio §. XXVIII.	In bonis allodialibus tantum obiter §. XXXV.
An conjugi super exceptione facti improbi in conjugem commissi possit juramentum deferri §. XXIX.	Quando non attendatur §. XXXVI.
	Epilogus subiungitur §. XXXVII.

§. I.

MUtuo amoris ac fidei vinculo Conjuges connectuntur. Contingit vero sæpius, ut suo non semper officio, eo, quo par erat modo, satisfaciant. Quocirca diversæ Sanctionibus humanis determinatæ sunt pœnæ, 1.) quibus in mariti uxorisve improbitatem pro sceleris magnitudine animadvertere fas est.

§. II.

Ad illas pertinet quoque *Exheredatio*. Quæ est actus, quo Conjux conjugem a portione *lege vel Pacto* debita ex justis causis in Testamento verbis expressis excludit.

§. III.

1.) e. gr. multa, carcer, aliave arbitraria pœna. MENCCK.

ad ff. p. 749, §. 27e

§. III.

Exheredationem hoc loco intelligimus Ordinariam, quæ fit in odium Conjugis. Cui contradistinguitur Extraordinaria, quæ fit in gratiam exheredati, veluti si maritus obærat, aut prodigus exheredetur, 2.) liberis ex eo institutis.

§. IV.

In exheredationis materia nomine Conjugum veniunt, qui in connubio legitimo, eoque Benedictione Sacerdotali, & præterea consensione thalami consummato, vivunt. Etenim in his, similibusve solennitatibus, 3.) Jure Patrio omnis istorum successio innititur.

§. V.

Unde colligitur evidenter, nec de præsentis sponsatos exheredari posse, nisi forsan instrumentis dotalibus inveniatur cautum, ut supervivens sponsa, nuptiis quamvis non subsecutis, es möge die Ehe vollzogen werden/ oder nicht/ 4.) ad universa sponsi præmortui bona sit admittenda.

§. VI.

2.) arg. L. 16. §. 2. ff. d. Curat. fur. PHILIP. Us. Pr. Inst. L. 2. r. 11. Eclog. 54.

3.) v. c. adpositione in lectum, wann die Braut dem Bräutigam ins Bett beigesetzt wird. Quem morem

inter personas illustres servari monce CARPZOV. P. 3. C. El. 19. D. 4. n. 7.

4.) Que clausula tanquam singularis cautela commendatur. BETER: ad ff. p. 435. lit. k.

§. VI.

Separatio cohabitationis, die Ehe-Scheidung von Tisch und Bette/ auctoritate Judicis concessa, facultatem exheredandi minime tollit, cum successionem non minus statutariam, quam pactitiam, conjugibus intemeratam relinquat. 5.)

§. VII.

Forma exheredationis conjugis consistit in totali privatione Portionis competentis. Hæc pro Jurium atque locorum diversitate magnopere variat.

§. VIII.

Jure Civili Novo 6.) Conjux superstes inops ex bonis defuncti divitis, si liberi adsunt, juxta numerum eorum quartæ, aut virilis portionis, usumfructum, sin ascendentes aut collaterales, proprietatem acquirit.

§. IX.

Prætorio Jure deficientibus agnatis & cognatis integram conjuges nanciscuntur hereditatem, dummodo B. P. ab illis tempore præstituto sit petita, nec matrimonium ante mortem dissolutum. 7.)

B

§. X.

5.) P. 3. C. El. 26. v. es wäre dann die Ehe-Scheidung.
6.) Vid. Nov. 53. c. 6. & Nov. 117. c. 5. B. STRUV. S. I. C. Ex. 38, tb. 39.

7.) L. unc. ff. unde vir & ux. cujus usus hodiernum in Foro Germanico superest. WERNHER. P. II. O. 485. n. 1.

§. X.

Jure Saxonico maritus nullo discrimine, locuples sit, an pauper, nobilis an plebejus, in omnia bona mobilia uxoris, si geradica excipias, post ingressum thori succedit. Ex quo vulgo heres dicitur mobiliaris.

§. XI.

Uxori nobili præter Geradam, omnes oves sexus feminini includentem, & sponsalitiã largitatem sive Morgengabam, Cibaria domestica, das *Musshel*/ nec non dotalitiũ, das *Leib-Gedinge*/ oder *Wittthum*: Ignobili Jure Saxonico *Communi* in casum inopiã Portio Juris Civilis, *Electoralis* liberis extantibus Quarta, aliã Tertia pars hereditatis mariti adsignatur, si modo cuncta sua bona, etiam extra Electoratum sita, una cum Gerada conferat. 8.)

§. XII.

Plura cumulare nil attinet. Quamplurimos quippe successiõnem Conjugum ex legibus Provincialibus copiosius tradidisse notum est.

§. XIII.

Propter quas causas inter Conjuges exhereditatio sit permissa, non perinde liquet. Omnino aliquas *Titulus: De his que ut indign.* At potiores pacti conjugalıs violatio præbebit.

§. XIV.

8.) Confer *MENCKENIUM*
ad ff. p. 1070. §. 34. sequ.

ubi singula plenius exponuntur.

medicamentis, nec de exploratæ peritiæ medico pro-
spexerit. 14.) Paupertatis obtentu non excusabitur,
quoties magistratus opem expetere proposito malevo-
lo prætermisit.

§. XVIII.

Quum conjux inlitis est conjugis necem 15.)
Cujusmodi facinus imprimis est detestandum. Præ-
ceptum juris connati absolutum & hypotheticum gra-
viter violat. Ex quo fundamento conjugium in to-
tum dirimere non inconvenienter a multis 16.) con-
cluditur.

§. XIX.

Quando maritus, cui promissa dos soluta; nec
ususfructus bonorum omnimodus ademptus, 17.) ne-
gavit uxori necessaria ad vitam alimenta. 18.) Quis-
quis

14.) CARPZOV. c. 1. D. 3. § 4.

15.) *Uti exitum non habuerit.*
BERLICH. P. 3. Concl. 36.
n. 12.

16.) *Quibus subscribit quoque*
B. STRYCKIUS *Tr. d. Dist.*
Spons. sect. 5. S. 9. quo optime
docet: Nullam esse majorem
interconjuges perfidiam, quam
si vitæ alterius vim inferre stu-
deant.

17.) *Quo si maritus caret, uxo-*
ri non præstat alimenta, pro-
mi Fac. Jurid. Lips. adno-
tante BARTHIO. Hodeg. for.
p. 612, respondit his verbis:

D. a. d. hinwiedrum der
Männ nach den Landüblich-
chen Rechten den vdligen
usumfructum in des Weib-
bes sämtlichen Vermögen
zu genießen hat, in gegen-
wärtigen Fall aber N. an
sich behält, und ihm N. nur
ein gewisses überhaupt ent-
richtet, so ist sie gestalten
zu veralimentiren verbun-
den.

18. De quorum significatu vid.
L. 43. § 44. ff. d. V. S.

quis hæc temere non subministrat, necandi animum induisse creditur.

§. XX.

Quoties conjux adulterium voluntate dolosa commisisse convictus est. 19.) Quod leges Justinianæ ex concubitu cum aliena uxore; Nostrates ex non servata pactione connubiali metiuntur. 20.)

§. XXI.

Si conjux rei familiari damnum dederit prægrande. Dolum aut culpam conjugis suppono. Casum fortuitum regulariter præstat nullus. Injustissimum ceteroquin est, uxoris malitia maritum ad incitas redigi.

§. XXII.

Quando conjux criminis capitalis falso postulasse conjugemprehenditur. Pesfimus profecto putandus est hic ausus, cum conjugis innocentis vitam ac famam dubio crebrius periculo exponat.

§. XXIII.

Si maritum ex causa civili incarceratum uxor dives opum liberare noluerit. Squalore carceris nil durius. Inde non abs re malam eum mansionem nuncupant.

B 3

§. XXIV.

19.) CARPZOV. d. l. D. 91

20.) TITIUS Jur. Priv.

P. 759, §. 4.

§. XXIV.

Quoties conjux consuetudine malignorum hominum usus, quæ societatem & tranquillitatem communem oppido lædunt, flagitiis frena laxat.

§. XXV.

Mutatio sacrorum, quæ stimulo conscientiae suscipitur, cuius est licita. Veruntamen cum conjux religionem in Imperio nostro haud toleratam amplectitur, exemplo filii filiaeve exheredari posse videtur.

§. XXVI.

Quæ restant causæ, facili poterunt negotio ex jam recensitis deduci. Enimvero quæcunque penitus ab his discrepant, eas merito damnaveris.

§. XXVII.

Ingratum fuisse conjugem, reprobatione salva, reus rite probare tenetur. Actor haud dubie inficiabitur. Pervulgatum insuper est, maleficia in foro humano non præsumi.

§. XXVIII.

Fit probatio per duos testes idoneos, omnique exceptione majores, itemque per instrumenta.

§. XXIX.

Nec actione conventus impeditur agenti v. c. mari.

marito super exceptione fœvitiā erga uxorem perpetratā jusjurandum, siquidem civiliter, non criminaliter agatur, deferre. 21.) Quod ob concurrens factum pro-

21.) *E. gr. Maritus ad res mobiles ex facultatibus uxoris morte extincta consequendas adversus heredem experitur* *ve contestatus exceptionem objectam a foris conscientia hac committit formula.*

N. N. Beklagter,

Contra

N. N. Klägerin,

Klage
N. N. Klägers,

Contra

N. N. Beklagten,

Kläger saget, daß Beklagter nach Absterben Klägers Ehefrau sich der von ihr hinterlassenen sämtlichen beweglichen Güter angemasset, und sie noch besitzt. Nun dann aber solche Klägern als Ehe-Mann, nach Sachsen-Recht gebühren; als fordert er von Beklagten Antwort, und bittet hierauf zu erkennen:

Daß Beklagter Klägern die libellirte mobilien vermittelst eines richtigen Inventarii oder in dessen Ermangelung, einer endlichen Specification nebst Erstattung verursachten Schaden und Unkosten auszuantworten schuldig sey. Desuper &c.

Quo casu reus licet affirmati.

Erscheinet in Person, und gestehet 1.) daß er nach Absterben Klägers Ehefr. sich der von ihr hinterlassenen beweglichen Güter angemasset, und sie noch besitzt, er gestehet 2.) daß solche Klägern als Ehe-Mann, nach Sachsen-Recht gebühren; er innert aber 3.) *exceptive* wie daß dessen Ehe-Weib ein Testament gemacht, worinn sie Bekl. zum *universal* Erben eingesetzt, hingegen Kl. deswegen *exhereditet* weil er sie zum *officiern* mit Schlägen sehr übel *traktiret*, welches in der That auch sich also verhält, inmassen Kläger ein halb Jahr vor dero Ableben als am 2. Febr. anno sie mit dem Degen in der Wohn-Stube dergestalt heftig verwundet, daß sie eine gute Zeit den Barbierer brauchen müssen. Beklagter fordert demnach von Klägern auf die opponirte Ex-

Aum proprium relationem respuere indubitatum est.

§. XXX.

Quandoque juramento purgatorio locus erit, quod sufficientia adversus conjugem reum reamve indicia militant. Ubi Parochum vel Confessionarium adhiberi expedit.

§. XXXI.

Exhereditio conjugis in testamento, eodemque solenni, sive scripto, sive nuncupativo, inserta nominatim admisi causa, verbis manifestis, 22.) pure & consulto, non calore iracundiæ, fieri debet.

§. XXXII.

In testamento imperfecto & in codicillis facta vitio nullitatis laborat.

§. XXXIII.

ception Einlassung in casum. negationis will er ihme dieselbe a verb. zum dfftern 2c. usque ad verb. verwundet 2c. in sein Bewißen gestellet, und sententiam interlocutoriam hierüber erwartet haben.

Quod si factum imputatum abnegaverit actor, antegressa sententia jurare, vel jure Saxonico conscientiam probationibus exonerare compellitur. Neutro electo, reus

ab actione proposita, expensis ab eodem receptis absolvitur.

22.) Tacite conjux mala frugis non censetur ex hereditas, etiamsi v. gr. uxor in testamento dixerit, se velle ut tota hereditas sine deductione, ohne Abzug, ad cognatos suos perveniat. Quorsum facit arg. Dec. El. Sax. 43. sie wäre denn von dem Testatore mit ausdrücklichen Worten.

§. XXXIII.

Neque movet, quod in testamento privilegiario exheredationem liberorum valere nonnulli contendunt.

§. XXXIV.

Hæc opinio rationibus invictis minus sustinetur. 23.) Accedit, quod non inter descendentes, sed extraneos, conjux referatur.

§. XXXV.

Restringitur exhereditatio ad bona allodialia, eaque potissimum, de quibus jura testandi potestatem indulgent. In feuda namque, nisi sint hereditaria, vel specialiter investiti, Conjuges neutiquam succedunt. 24.)

§. XXXVI.

Denique nullum sortitur effectum, cum obtrigit ex causa legibus non comprobata, vel quando remissio ingratitude expresse taciteve 25.) intervenisse demonstratur.

C

§. XXXVII.

23.) *Consentientibus SCHIL-
TERO Ex. ad ff. 38. §. 129.
& BERGERO in Dec. jur.
p. 356. Not. 6.
24.) I. F. 15. HORN, Juris-*

*Prud. Feud. c. 16. §. 15.
25.) Utputa si conjux insons con-
jugi nocenti aliquid in testa-
mento legaverit. BERLICH,
d. h. n. 31.*

S. XXXVII.

Ita primas duxisse lineas sufficit. Quare pro-
fixiorem Commentationem ratus inutilem cœpta
cum DEO

F I N I O.

COROLLARIA.

I.
Pœna stupri voluntarii actibus Ju-
risdictionis inferioris, non supe-
rioris, accensetur.

II.
Mulieris negotium præcise pera-
gendum est coram illo Judice, qui
specialem constituit Curatorem.
Quo non observato, erit invalidum.

III.
Testamentum imperito literarum
haud prælectum non valet.

IV.

IV.

Multa poenitentiali, Neu. Rauff/
soluta, a conventione altera parte
invita recedere nequicquam quis
tentat.

V.

Pro alimentis nec Jure Civili, nec
Saxonico, pignus legale uxori in bo-
nis mariti competit.

VI.

Hereditatis petitioni civili trigin-
ta annis cum in extraneis tum in li-
beris praescribitur.

VII.

Res pecunia dotali emta non fit
dotalis.

VIII.

Filiusfamilias in causa Patris pot-
est esse Procurator.

IX.

IX.

Ad pertinentias feudales præter destinationem in actum deductam prærequiritur Investitura, die würtliche Beleibung.

X.

Ex retractu testamentario datur actio in rem.

XI.

Actuarii Jure retentionis Actorum adversus dominos Jurisdictionis uti nequeunt.

XII.

Leutationis prosecutio & appellationis justificatio mandatum exposcunt speciale.

77-α (1+12)

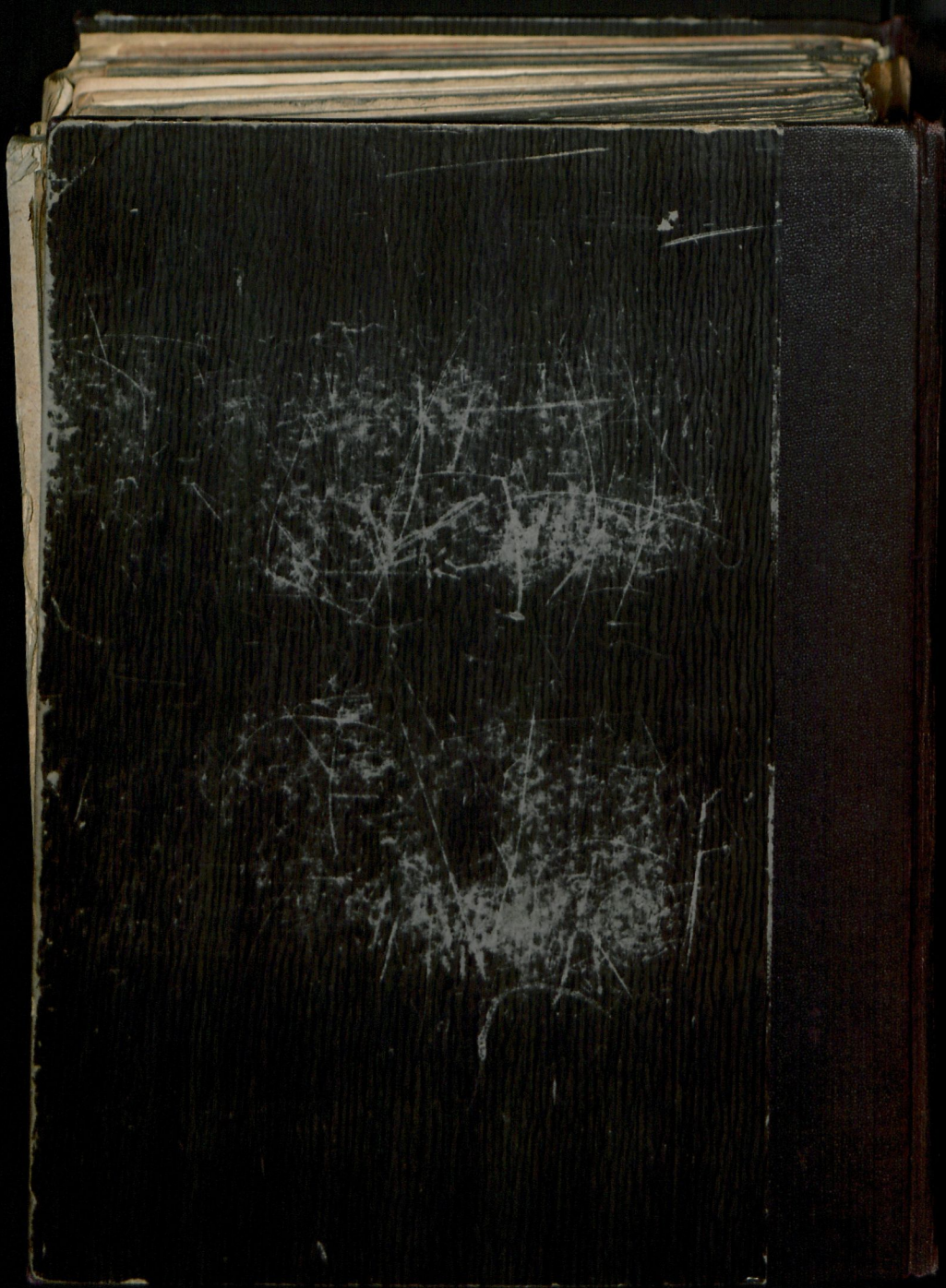
56.

ULB Halle 3
004 997 492

WDIP

DE 1720, 4

400
37

EXHEREDATIONE CONJVGVM

DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA,
QVAM

EX DECRETO
ILLVSTRIS FCTORVM ORDINIS
IN ALMA ET PERANTIQVA HIERANA
PRÆSIDE

DOMINO
UGONE FRANCISCO
HUNOLD, J. U. D.

INVENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MO-
NTINI CONSILIARIO REGIMINIS, ET FACULTA-
TIS JURIDICÆ DECANO, ETC. ETC.

PRO LICENTIA
SVMOS IN UTROQVE JURE HONORES
NEC NON
PRIVILEGIA DOCTORALIA
CAPESSENDI

HORIS LOCOQVE SOLITIS
AD DIEM I. JUL. ANNO MDCCXX.
PUBLICE VENTILABIT

FRIDERICUS AUGUSTUS
GROSCHUPFF, SNEEB.

ERFORDIÆ,
Typis JOH. HENRICI GROSCHII, Academiæ Typographi,

